

Nr 249

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl., *angående planeringsråden för statlig lokalisering.*

(Lika lydande med motion nr 285 i Andra kammaren)

De nya planeringsråden för statlig lokalisering i länen (kungörelse nr 10: 1965) ger intryck av en ansats snarare än någonting fullbordat. Råden anges ha att som rådgivande organ — i större eller mindre utsträckning — deltaga i länsstyrelsernas handläggning av sådana ärenden om samhällsplanering eller kommunal, administrativ eller judiciell indelning eller näringslivets lokalisering, som är av allmän betydelse eller större vikt. Så beskaffade ärenden förekommer givetvis i olika utsträckning i olika län och vid olika tidpunkter. Länsstyrelserna synes ha att avgöra när det kan anses föreligga och har då att underrätta planeringsrådets ledamöter och suppleanter om tidpunkter för handläggning av ärende i vilken planeringsrådet — såväl ledamöter som suppleanter — skall deltaga. Angående rådets funktion som sådant säges intet, men enskild ledamot därav — ej suppleant — äger få sin mening antecknad till länsstyrelsens protokoll, om den avviker från länsstyrelsens beslut eller yttrande. På denna punkt synes ledamöterna således ha en något mera omfattande uppgift än suppleanterna, som emellertid också har yttranderätt.

För fyllande av ovan angiven funktion har landstinget att välja rådets majoritet, d.v.s. fem ledamöter jämte suppleanter. Avsikten synes emellertid vara att rådet på andra håll skall tillmätas så mycket större betydelse. I proposition nr 185/1964 säger departementschefen: "Det torde kunna förutsättas att rådets uppfattning kommer att tillmätas särskild tyngd vid de olika frågornas fortsatta handläggning i kommuner, landsting och andra länsorgan."

I inom inrikesdepartementets utarbetad PM rörande arbetsuppgifter i samband med lokaliserings-, planerings- och utredningsverksamhet i länet, dat. 29 juni 1965, beröres rådets tillvaro. Det skall vara rådgivande organ inom länsstyrelsen utan att som sådant avge yttranden till länsstyrelsen. Det skall deltaga i handläggning av till länsstyrelsen inkommande ärenden, om så av länsstyrelsen anses erforderligt på grund av ärendets betydelse, och deltaga i en initiativverksamhet, som har sin grund i länsstyrelsens beslut. Med sådana utgångspunkter talas likaledes i promemorian mera allmänt

om utredningsverksamhet för länsstyrelsens och planeringsrådets räkning, d.v.s. om länsstyrelsen så beslutar. Karakteristiskt är uttryckssättet om "de uppgifter som inom lokaliseringsverksamheten ankommer på länsstyrelsen och därmed på planeringsrådet".

Likaså säges i fråga om natur-, landskaps-, kulturminnes- och allmän miljövard att inom denna sektor torde stort utrymme finnas för initiativ under planeringsrådets medverkan samt att i vissa län blir det en viktig uppgift för planeringsrådet att *närmare överväga* glesbefolkningens speciella situation. I överensstämmelse med vad som tidigare framhållits säges på intet håll att planeringsrådet har självständig beslutanderätt under demokratiska former eller att det kan framföra krav på utredningar eller åtgärder. Däremot synes enskilda rådsledamöter kunna ha möjligheter att tillhandagå med synpunkter eller uppslag, vilkas öde sedan blir beroende av länsstyrelsens beslut.

Om således kritiska synpunkter kan anläggas på de uppenbart oklara förhållanden under vilka rådet avses skola verka, torde det emellertid vara otacksamt att icke erkänna hur mycket bättre det beslutade länsplaneringsrådet är än det organ vederbörande utredning föreslog. I det rådet skulle sitta förutom cheferna för länsstyrelsens plan- och lokaliseringssektioner, lantbruksdirektören, länsarbetsdirektören, länsarkitekten, länsbostadsdirektören, länsingenjören, länsjägmästaren, länsläkaren, länskskoleinspektören, vägdirektören och överlantmätaren ävensom direktörerna för företagareföreningen och hushållningssällskapet samt — dock till sist — två av landstingets valda ledamöter. Att ett sådant blomster i den socialbyråkratiska örtagården fick ungefärligen den kompetens som ovan angetts hade varit naturligt. Men att ett organ, vars majoritet dock utses av den folkliga länsrepresentationen — fem ledamöter av nio — skall utrustas med så oklart angivna uppgifter är ur demokratisk synpunkt icke tillfredsställande. Det synes vara av intresse att detta rättas till snarast möjligt innan verksamheten ännu tagit fastare former. Ur principiell synpunkt framstår det som nödvändigt att de omfattande uppgifter, vid vilkas handläggning rådet anses bära medverka, klarare preciseras och att dess självständiga rätt att taga initiativ och besluta göra framställning om utredningar, som av rådets majoritet befinnes erforderliga, fastslås. Likaså synes det vara motiverat att undersöka i vad mån rådet kan beredas möjlighet att påverka fördelningen av för lokaliseringsverksamheten inom länet avsedda resurser.

Därför föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skall göra framställning om en klarare ur principiell demokratisk synpunkt

acceptabel och med hänsyn till lokaliseringssträvandena
lämplig avvägning av uppgifterna för länens planeringsråd.

Stockholm den 25 januari 1966

Ferdinand Nilsson

i Kungsängen

Ivan Svanström

Johan A. Olsson